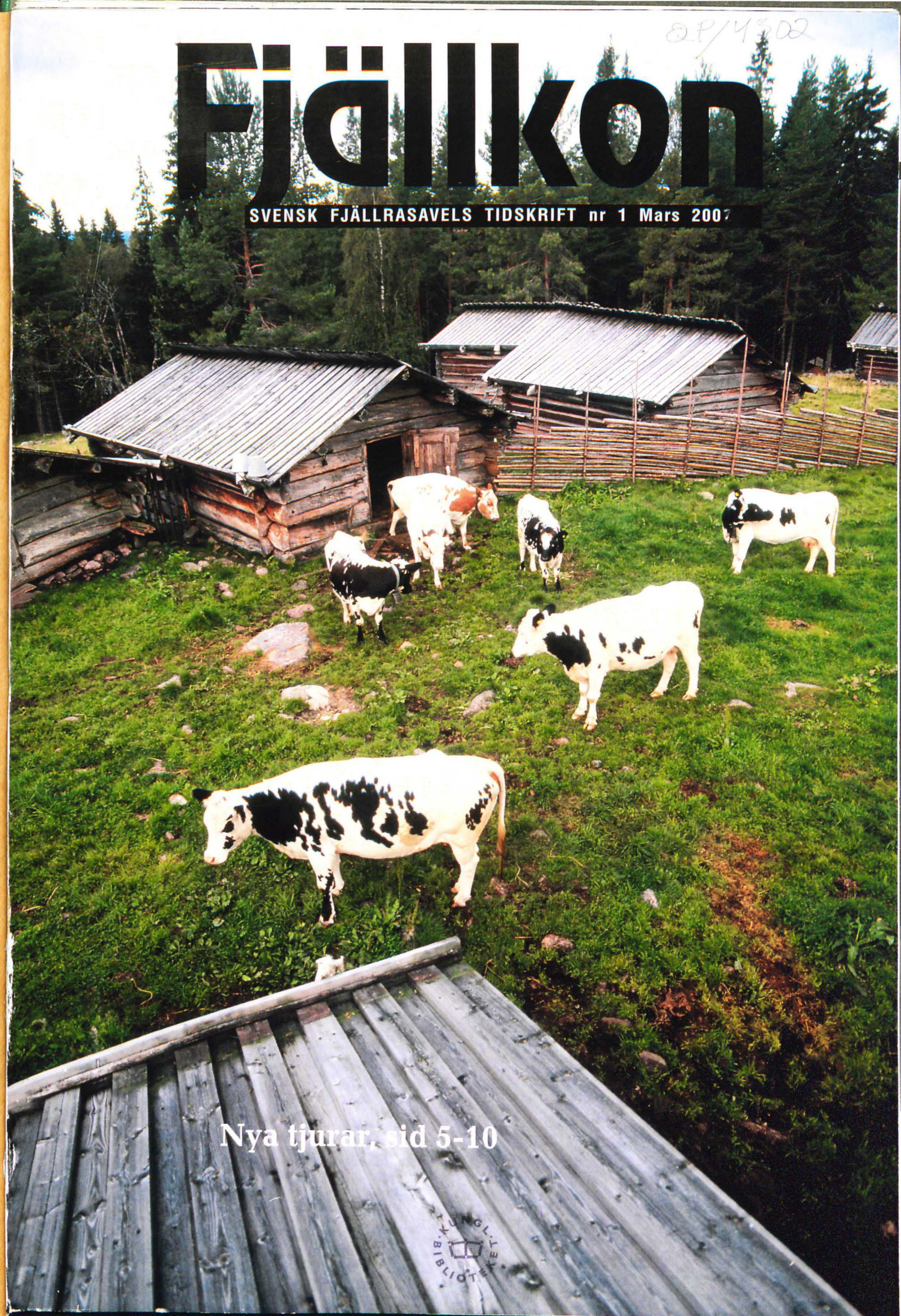

8.P/4302

Fjällkon

SVENSK FJÄLLRASAVELS TIDSKRIFT nr 1 Mars 2007

Nya tjurar, sid 5-10

14 årig fjälltjur m.m.

Laila och Basse (943 Bass - 786 Maro - 946 Hopp)

Man upphör aldrig att förvånas över hur många trevliga "komänniskor" det finns i vårt avlånga land. En trevlig bekantskap som jag gjort i år är Laila Pettersson. Laila är en verklig koentusiast som idag har kvar ett antal landskapsvårdande kompisar efter att ha avslutat sitt yrkesvärv som seminör och mjölkbonde.

Mjölkbondekarriären började med en korsningskvigkalv som ratades i sin födelsebesättning och som Laila fick köpa. Signe som kalven hette visade sig dock vara ett riktigt mjölkkoämne och Laila fick handmjölka fram 35 liter per dag. Signe fick en kalv med fjällrastjuren 792 Findus som döptes till Kulla-Gulla. Även Kulla-Gulla mjölkade över 30 liter varför Laila började som mjölkleverantör till Arla med två kor och en leverans av 100-120 liter efter det att hushållet och kalvarna fått sitt.

Kulla-Gulla

Noterbart är den fina exteriören på Kulla-Gulla som var i unga tonåren när bilden togs. Signe slaktades vid 24 års ålder och Kulla-Gulla vid 21 års ålder så det var hållbara kor!

Besättningen ökades på då djur köptes av Marika Wallin, en fjällko, en rödkulla och en korsning och på den vägen är det. Idag gör deras ättlingar varav flera är äldre än 15 år tjänst som landskapsvårdare åt Laila. Men 14 år gamla fjälltjuren Basse rymde ur lagårn in till korna så 2007 blev det kalvar igen i flera av gammalkorna. Dom är till salu hälsar Laila för besättningen får inte växa mer om hon ska orka med att sköta den vid 70 års ålder.

Är du intresserad så ring Laila på 0515-53066.

Robert Nilsson

Manusstopp!

Manusstopp till nästa nummer av tidningen är den:

15/5 2008!

Material skickas till Kristina Torén
e-mail: kristina.toren@comhem.se
adress ser ni på sid 4.

Innehåll

14årig fjälltjur m.m.	2
Ordförande har ordet	3
Föreningsadresser	4
Redaktörsord	4
Nya tjurar	5-10
Aktuella semintjurar	11-13
Ny fjällnära tjur	14
Fjällkor/ekologisk prod. 15-17	
Molnen skingras	18
Beundransvärt bärkraftiga	
B-kor!	19-21
Lite av varje	21-22
Livdjursförmedling	23
Insändarbild	24

Tidningen Fjällkon

Redaktör:
Kristina Torén
Stagneliusvägen 23, 6tr
112 59 Stockholm
tel/fax, kväll: 08/656 88 09
e-post: kristina.toren@comhem.se

Ansvarig utgivare:
Håkan Andersson

Redaktionskommitté:
Robert Eklundh
Kristina Torén
Evy Schale

Tryck:

Kph Trycksaksbolaget AB, Uppsala
Tidningen Fjällkon är Svensk
Fjällrasavels medlemstidning som ges ut
ca 4 ggr per år. Däremellan skickas
aktuell information ut.

Annonseringen med radannonser i tidning
och info-blad med t.ex. "Köpes/Säljes"
är gratis för medlemmar.

Samtliga artiklar i Tidningen Fjällkon
är författade av redaktionskommittén
om ej annat anges. Åsikter framförda
i signerade artiklar delas inte automatiskt
av Svensk Fjällrasavel, utan
är författarnas egna.

Tidningen får i korta drag citeras om
källan anges. Eftertryck är dock
förbjudet utan skriftligt tillstånd från
Svensk Fjällrasavel.

ISSN 1401-7806
Utgivningsbevis PRV nr 21560

Medlemsavgift:
300:- insättes årligen helst på
Svensk Fjällrasavels BG 5361-8070.
PG 833 53 62-3 går också bra.
OBS! Skriv ditt namn och adress!

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Hej alla fjällkovänner!

För det första vill jag rikta ett stort tack till Robert Nilsson för det fantastiska arbetet med boken som efter många om och men nu äntligen blivit tryckt och distribuerad till alla medlemmar.

Ni medlemmar som ännu inte betalt medlemsavgiften uppmanas att göra det snarast, för tillsammans blir vi starkare för fjällkons framtida bevarande. Ni som inte vill vara medlemmar kommer att bli debiterade kostnader för renrasighetsintyg i framtiden. Detta är en stor arbetsbörda för föreningen. Ej heller kommer någon tidning att skickas till er.. Några har glömt att skriva namn på inbetalningskortet... Om någon är medveten om detta ta kontakt med Kristina eller Siw så ordnar vi det.

Ni som inte hört av er angående tillstånd för föreningen att ta del av uppgifterna från kokontrollen, hör av er till Robert Nilsson omgående. Hör även av er till någon i styrelsen om ni tror att ni har en lämplig tjurmoder eller tjurkalv.

Med förhoppningar om ett gott 2008. Här i Skåne börjar vi känna av att våren är på väg och man får nytt hopp: Allt känns positivt med ansökningarna för EU-stöd m.m.

Hör gärna av er med synpunkter, bilder och information till tidningen.

Till sist ett stort tack till alla er som uppvaktade mig på min födelsedag!

Håkan Andersson

Omslagsbilden

Fjällnära djur på Hedbodarnas fåbod.

Foto: Lars-Olof Hallberg, Småländska Naturbilder

Svensk Fjällrasavel

hemsida www.fjallko.se

Ordförande: Håkan Andersson Åkarp Bjärnhultsvägen 18 290 11 Linderöd tel/fax: 044-34 04 27 mobil: 070-322 22 57	Revisor: Lennart Olofsson St Bredäng 10 461 95 Trollhättan tel: 0520-42 32 60
Vice ordförande: Robert Nilsson Övre Svartlå 515 961 98 Boden tel: 0928-401 06 fax: 0928-402 10	Revisorssuppleant: Tove Undin Stöpafor 473 686 93 Sunne tel: 0565-921 92
Kassör: Siv Andersson Medle 122 931 98 Skellefteå tel/fax: 0910-77 01 42	Livdjursförmedling: Mårten Dahlberg Marieberg Gård 1296 872 96 Bjärträ tel: 0612-532 67 fax: 0612-531 07 OBS! Tel. tid måndagar 12-13
Sekreterare: Evy Schale Killhult 312 98 Våxtorp tel/fax: 0430-311 18	Stambokföring: Göran Lundström Focksta Hagby 740 20 Vänge tel: 0705-93 66 13
Ledamöter: Robert Eklundh Kanalvägen 904 811 95 Järbo tel/fax: 0290-705 25	Renrasighetsintyg Robert Nilsson Övre Svartlå 515 961 98 Boden tel: 0928-401 06 fax: 0928-402 10
Louise Lindqvist Andersfors 5797 820 70 Bergsjö tel: 0652-53033	Fjällnära kommitté: Ivan Eriksson (s. k.) Torsvi Svanviken 745 99 Enköping tel: 0171-830 35 Lars-Göran Lindgren Ann Andersson
Erica Sundvall Holafors 224 880 30 Näsåker tel: 0622-200 09	Avelskommitté Robert Nilsson (ordf) Mårten Dahlberg Göran Lundström
Suppleanter: Göran Lundström Focksta Hagby 740 20 Vänge tel: 0705-93 66 13	Tidningen Fjällkon Expedition & redaktion Kristina Torén Stagneliusvägen 23, 6tr 112 59 Stockholm tel/fax: 08-656 88 09 kväll, fax: ring först
Thomas Lundholm Brottan 820 77 Gnarp tel: 0652-207 00	Ansvarig utgivare: Håkan Andersson
Fredrik Olsson S. Harads 65 960 24 Harads tel: 0928-200 35	
Valberedning (s. k.) Kristina Torén Stagneliusvägen 23, 6tr 112 59 Stockholm tel/fax: 08-656 88 09	

Redaktörsord

Hej!

Här kommer äntligen det första numret för 2008! I detta nummer kan ni bl. a. läsa om "Förvånansvärt bärkraftiga B-kor", de nya tjurarna som samlades på Alebäck i höstas, om omläggning till ekologisk mjölkproduktion m.m. Hoppas att ni finner det intressant.

Den gångna "vintern" var rätt så trist här i Stockholmstrakten, ingen snö och mestadels gråmulet väder... och när man trodde att våren var på väg kom det ett riktigt bakslag, med snö, hagel och blåst, usch. Har haft problem med krånglande datorer. och en långvarig förkylning som inte vill ge med sig.. Inte heller har jag något jobb på gång ännu så det har varit "segt". Får glädja mig åt andra saker så som mina brorsbarn, trillingarna, de är så goa och glada trots att de har varit rätt mycket sjuka under vintern. Till sommaren har jag ett bröllop på Visingsö att se fram emot..

Eftersom jag sitter som ordförande i valberedningen i år vill jag passa på att "flagga" för att vi vill ha in förslag på styrelsemedlemmar. I tur att avgå står Håkan Andersson, Siv Andersson och Louise Lindquist samt suppleant Thomas Lundholm. Förslag till vem som ska få hedersdiplomet i år emottages också tacksamt.

Hoppas att våren kommer snart i alla delar av landet och att den blir varm och skön!

Eder redaktör, Kristina
kristina.toren@comhem.se

1271 Rolle

Stb.nr: Svffj 20169

Code nr: 7-848

Grupp 3-tjur

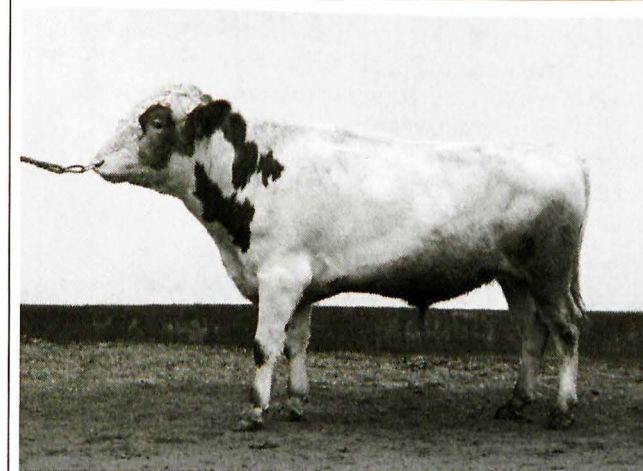
9 Prille familjen

Född: 051020

Hos: Nils-Nilsa lbr AB Övre Svartlå Boden

Ägare vid samlingstillfället: D:o

Mor 439 Rita Svffj 25145 *991027 Avk 5,8 10293 4,1 3,5 427 359 reltal 135 143 Index 112+10	Mormor 134 Rita Svffj 250029 *870422 Avk 5,1 6691 4,2 3,3 282 223 reltal 100 96 Kon kom i kokontroll vid 9 års ålder	Mormors mor 115 Rita *800514 Mormors far 948 Sigill SKB 86948 *841218 Fr K-G Hedling Orsa
	Morfars mor 41 Duvolen SKB 6689 *920909 Från Nils-Nilsa lbr AB Övre Svartlå Boden	Morfars mor 132 Duva SKB 8557 *760328 Avk 4,8 3631 4,1 3,3 150 121 Kon kom i kokontroll vid 14 års ålder
		Morfars far 64 Griver SKB 6630 *690117 Fr Bengt Rönnberg Gunsmark Ånäset
Far 49 Bolle SKB 5797 *581102 Från Hjalmar Viklund Flarken	Farmor 41 Blondi SKB 5251 *531029 Avk 4,8 3810 5,0 190	Farmors mor 35 Beata SKB 4504 *501006 Avk 8,0 4261 5,0 215
		Farmors far 3 Wift SKB 3020 *481116 Fr Johan Nyberg Västanå Bjästa
	Farfar 9 Prille SKB 3988 *520507 Från Bröderna Jönsson Bjärne Fåker	Farfars mor 10 Prila II SKB 2843 *460427 Avk 6,0 3442 5,3 183
		Farfars far 58 Rosengång SKB 2959 *480916 Fr Enok Norberg Blåvik bjästa

Exteriörbeskrivning

Färg: V9 rt.fl

Exteriörbeskrivning vid 14 mån. ålder
Mankhöjd: 127 cm
Korshöjd: 125 cm
Bröstomfång: 175 cm
Ben 84
Kropp 80
Helhet 81

Namn: 1271 Rolle

Avkastningsuppgifter

Mor:	År	Kg mjölk	Fett%	Protein%	Fett kg	Prot. kg	Rel. tal F+P	Kalvningar
	305d	7648	3,8	3,5	291	264	108 119	
	02 243d	6156	3,8	3,4	234	211		011224 T1202
	03	10270	3,8	3,5	391	359	118 134	030307 T1228
	04	10262	4,4	3,6	453	374	133 138	040804 K516
	05	9996	4,5	3,6	445	361	143 146	
	06	11232	4,1	3,4	461	377	164 165	051020 T1271
	07	10388	4,2	3,4	432	350	139 141	070413 T1308

Medeltal

Mor	5,8	10293	4,1	3,5	427	359	136 142
Mormor:	5,1	6691	4,2	3,3	282	223	100 96
Farmor:	4,8	3810	5,0		190		

Avelsvärden för olika egenskaper

NAT

Produktion: Mjölkinde

Mjölk

Fett

Prot.

Tillväxt

Dotterfruktsamhet

Dödfödslar far

Dödfödslar morfar

Mastit

Övriga sjukdomar

Kropp Reslighet

Mjölktyp

Bröstitbredd

Kroppsdjup

Korslutning

Överlinje

Ben Hasvinkel

Ben bakifrån

Fotvinkel

Benbyggnad

Haskvalitet

Juvur Främre anfastn.

Bakjuverhöjd

Bakjuverbredd

Juvurligament

Juvurdjup

Juvurbalans

Golvavstånd

Spensplacering

Spenslängd

Mjölklarhet

Lynne

Egen fertilitet

Tjurindex

Döttrar, kommentarer

Kalvarna efter 1271 Rolle har varit normalstora och med mycket varierande färgteckning.

Undvik till döttrar efter dessa tjurar:

1202 Rist, 6850 Röde Orm, 41 Duvolen

Övriga kommentarer:

Kolinjen bakom 1271 Rolle stammar från Gunnar Wikman, Sörbyn, Norrbotten. Modern 439 Rita är första fjällko att nå över 350 kg protein i snittavkastning. MMM 115 Rita har ingen semintjur i härstamningen eftersom Wikmans besättning anslöts till semin först i mitten på 80-talet. Fadern 49 Bolle är en av de äldsta genbankstjurarna och vad han ärver är okänt då han inte haft någon dotter i modern tid. Så här är det helt enkelt en hederlig chansning avelsmässigt. Men som alltid finns det en orsak till varför man anser chansen värd att ta och det är Bolles härstamning. Kolinjen bakom 49 Bolle är en av fjällrasens mer legendariska, B-linjen från Nils Johansson, Flarken, sedermera Hjalmar Viklund, Flarken. Korna ur den var kända för sin genomgående höga fetthalt och flera av rasens toppstjurar kom ur den, eller hade släktskap med den. Sista semintjur av Fjällras ur den blev 743 Bisko. 1271 Rolles morfar 41 Duvolen gör med sin genbakspräglade härstamning att Rolle får en synnerligen lättanvänd härstamning ur släktskapsynpunkt. Får vi med moderns avkastningsanlag kan det bli en riktigt trevlig kombination. 1271 Rolle hade ett mycket gott lynne.

1283 Gandalf

Stb.nr: 20170

Code nr: 7-849

Grupp 1-tjur

Jo-Sing familjen

Född: 060420

Hos: Nils-Nilsa lbr AB Övre Svartlå Boden

Ägare vid samlingstillfället: D:o

Mor

432 Hilja Svffj 25127
* 990812
Avk 5,8 9049 4,3 3,4 390 306
reltal 123 120

index 105

Mormor

401 Hippa
* 970806
Avk 1,2 5711 4,3 3,4 254 212
reltal 88 91

index 98

Morfar

196 Ludde Svffj 20064
* 970813

Från T o H Öhgren
Uttersjöbäcken
Lövånger

Far

161 Smille SKB 6673
* 920217

Från Boströms
Uttersjöbäcken
Lövånger

Farmor

297 Lirka SKB 8600
*861024
Avk 7,5 6306 4,8 3,9 304 245
reltal 127 128

Farfar

10 Smith SKB 6683
*881124

Från M Dahlberg
Marieberg
Bjärträ

Mormors mor

366 Hindrina Svffj 25040
* 940822 Avk 3,4 5933 4,5 3,8 265 225
reltal 99 101

Mormors far

6776 Lippo SKB 96776
* 950515
Fr K-G Hedling Orsa

Morfars mor

349 Lisen
* 930225 Avk 3,4 5473 5,2 3,9 282 216
reltal 107 104

Morfars far

32 Goding Svffj 20009
* 941229
Fr M Dahlberg Marieberg Bjärträ

Farmors mor

272 Lea
*840726 Avk 3,8 5823 4,2 3,4 246 198

Farmors far

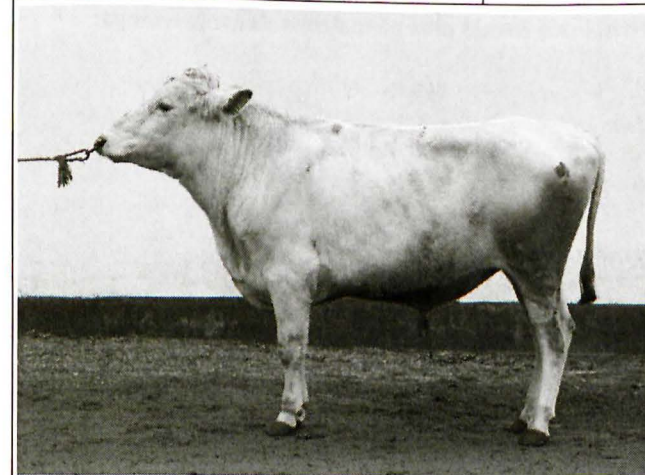
158 Fare SKB 6696
*840608
Fr Göran Ceder Gärde Lövånger

Farfars mor

87 Livia
*861025 Avk 2,10 4453 4,5 3,7 200 165

Farfars far

713 Smyg SKB 76713
*730404
Fr Birger Liljebäck Stråkan Överkalix

Exteriörbeskrivning

Färg: V99 rt

Exteriörbeskrivning vid 36 mån. ålder

Mankhöjd: 124 cm

Korshöjd: 125 cm

Bröstomfång: 175 cm

Ben 84

Kropp 78

Helhet 80

Namn: 1283 Gandalf

Avkastningsuppgifter

Mor:	År	Kg mjölk	Fett%	Protein%	Fett kg	Prot. kg	Rel. tal F+P	Kalvningar
	305d	5137	4,3	3,5	223	179	88 86	
	02 340d	5137	4,3	3,5	223	179	80 78	010918 K465
	03	9491	4,2	3,4	400	322	120 120	020904 T1217
	04	10582	4,3	3,4	451	360	132 132	031006 K
	05	9846	4,4	3,4	436	336	140 136	050101 K525
	06	8206	4,3	3,3	353	269	126 117	060420 T1283
	07	8665	4,5	3,4	393	296	126 119	070820 K571

Medeltal

Mor	5,8	9049	4,3	3,4	390	306	123 120
Mormor:	1,2	5711	4,4	3,7	254	212	88 91
Farmor:	7,5	6306	4,8	3,9	304	245	127 128

Avelsvärden för olika egenskaper

NAT

Produktion: Mjölkindex

Mjölk

Fett

Prot.

Tillväxt

Dotterfruktsamhet

Dödfödslar far

Dödfödslar morfar

Mastit

Övriga sjukdomar

Kropp

Reslighet

Mjölktyp

Bröstmått

Kroppsdjup

Korslutning

Överlinje

Ben

Hasvinkel

Ben bakifrån

Fotvinkel

Benbyggnad

Haskvalitet

Juv

Främre anfastr.

Bakjuverhöjd

Bakjuverbredd

Juvrigament

Juvrdjup

Juvrbalans

Golstavstånd

Spenplacering

Spenlängd

Mjölklarhet

Lynne

Egen fertilitet

Tjurindex

Döttrar, kommentarer

Undvik till döttrar efter dessa tjurar:
161 Smille

Övriga kommentarer:

Kolinjen bakom 1283 Gandalf stammar från Yngve och Inga Öhman, Hindersön, Norrbotten, Sveriges nordligaste skärgårdsjordbruk. Från den har tidigare samlats 57 Hinder som är halvbror med Gandalfs MMM 366 Hindrina.

Fadern 161 Smille stammar ur den berömda L-linjen från Uttersjöbäcken och är en av fjällrasens bästa tjurar. Han har nu (2008) en bedömning på 54 döttrar med MIN 104 och övriga plus på mastiresistens, kalvningar och överlevnad.

Morfadern 196 Ludde kommer även han ur L-linjen men ur en annan gren av den. Ludde var enbart använd som gårdstjur och hans fyra döttrar har hittills ett helårsgenomsnitt på 8498 4,5 387 3,6 304. Vilket placerar honom i den absoluta toppen av fjällrasens tjurar vad beträffar döttrarnas avkastning.

1283 Gandalf har ett gott lynne och är rätt högställd till typen. De hittills födda kalvarna har varit lika "bleka" som Gandalf så undvik användning på hondjur med lite färg på kroppen. Kalvstorleken har varit normal.

289 Lurk

Stb.nr: Svfvj 20167

Code nr: 7-847

Grupp 2-tjur

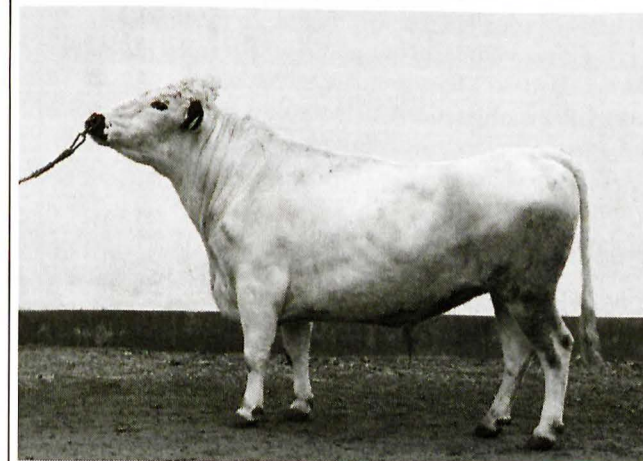
24 Sagar familjen

Född: 050414

Hos: T o H Öhgren Uttersjöbäcken Lövånger

Ägare vid samlingstillfället: M Dahlberg Marieberg Bjärträ

Mor 403 Liva * 980507 Avk 7,4 5800 5,3 3,8 306 220 reltal 121 111	Mormor 326 Liva * 900528 Avk 7,1 5111 4,9 3,9 250 199 reltal 103 103	Mormors mor 219 Lisvi * 791014 Avk 11,4 5035 5,0 3,7 253 185
Index 104	Morfars mor 1080 Major Svfvj 20033 * 950621 Från Nils-Nilsa lbr AB Övre Svartlä Boden	Mormors far 79 Nill SKB 6669 * 860821 Fr K-G Hedling Orsa
	Morfars far 127 Desir SKB6619 * 700306 Fr Lennart Granberg Pellboda Flarken	Morfars mor 65 Majros SKB 8662 *920515 Avk 1,0 8118 3,5 3,3 288 269
Far 6787 Laro SKB 96787 * 970712	Farmor 161 Svärta SKB 8737 *900219 Avk 11,4 6242 4,4 3,4 275 211 reltal 125 121	Morfars far 120 Gullviva *85 Avk 6,3 6309 3,8 3,2 238 204
	Farfars far 6715 Lage SKB 86715 *870120 Från Husdjursförsöksstationen Rödbäcksdalen	Farmor 786 Maro SKB 86786 *800424 Från Olof Åsberg Ösa Ås
	Farfars mor 96 Knoppa SKB 8511 *800117 Avk 5,6 6679 4,4 3,5 293 236	Farmor 72 Lager SKB 6618 *700122 Från Johannes Lindal Flarken

Exteriörbeskrivning

Färg: V9 stp

Exteriörbeskrivning vid 30 mån. ålder

Mankhöjd: 126 cm

Korshöjd: 127 cm

Bröstmått: 215 cm

Ben 83

Kropp 83

Helhet 83

Namn: 289 Lurk

Avkastningsuppgifter

Mor:	År	Kg mjölk	Fett%	Protein%	Fett kg	Prot. kg	Rel. tal F+P	Kalvningar
	305d	4658	5,0	3,7	234	172	117 109	
	00 125d	2196	4,7	3,6	103	78		000429 T237
	01	5030	4,8	3,7	239	188	102 100	010515 T248
	02	6013	5,3	3,7	317	223	123 110	020606 T259
	03	5608	5,8	4,0	325	225	129 115	
	04	6184	5,2	3,7	323	227	125 114	031118 T273
	05	5794	5,5	3,8	317	219	125 111	050414 T289
	06	5469	5,5	4,1	301	223	112 107	
	07	6279	5,1	3,7	323	233	124 113	061027

Medeltal

Mor	7,4	5800	5,3	3,8	306	220	121 111
Mormor:	7,1	5111	4,9	3,9	250	199	103 103
Farmor:	11,4	6242	4,4	3,4	275	211	125 121

Avelsvärden för olika egenskaper

NAT

Produktion: Mjölkinde
Mjölk
Fett
Prot.
Tillväxt
Dotterfruktsamhet
Dödfödslar far
Dödfödslar morfar
Mastit
Övriga sjukdomar

Kropp

Reslighet
Mjölktyp
Bröstbredd
Kroppsdjup
Korslutning
Överlinje

Ben

Hasvinkel
Ben bakifrån
Fotvinkel
Benbyggnad
Haskvalitet
Juvern
Främre anfastr.
Bakjuverhöjd
Bakjuverbredd
Juverligament
Juverdjup
Juverbalans
Golvvastånd
Spenplacering
Spenlängd
Mjölklarhet
Lynne
Egen fertilitet
Tjurindex

Döttrar, kommentarer

Mycket trevliga kalvar med lite färg på kroppen. Normalstora vid födseln.

Undvik till döttrar efter dessa tjurar:

6787 Laro, 6715 Lage, 1080 Major, 273 Harlie, 259 Harry, 1002 Manitou, 3009 Lillprinsen, 6861 Dacke, 6856 Fred.

Övriga kommentarer:

289 Lurk är en efter härstamningen "mjölksäker" tjur. Kolinjen bakom är den fantastiska L-linjen från Uttersjöbäcken. L-linjen är stor och modern till Lurk stammar från "Lisvi" delen av L-linjen. Det är från Lurk räknat bara 7 generationer ner till 1941 och ursprungskon till hela L-linjen 18 Livros. Endast i ett av de leden har kon mjölkat mindre än 7 år, som mest i hela 17 år! Fadern 6787 Laro är en av fjällrasens toppstjurar produktionsmässigt med övriga plus för dotterfertilitet, kalvningar far och morfar, överlevnad, ben och lynne. Farfadern 6715 Lage är utan jämförelse rasens viktigaste tjur under 90talet, med sin unikt starka brukssida! Morfadern 1080 Major är en av rasens bättre mjölknedärvare med en lite ovanlig fader 127 Desir som kommer ur samma tjurlinje som Lage. Även Desirs moderne kommer snabbt ner på 40talet varför Lurk trots sina synbarligen "moderna" anfäder innehåller en god portion äldre fjällrasmaterial. Lurk var en lättanvänd och trevlig tjur.

Aktuella semintjurar från Svensk Fjällrasavel

Tillgängliga och godkända fjällrastjurar från Svensk Fjällrasavel. Beställningen av dessa tjurar

sker hos Svensk Avel via Din Husdjursförening! Använd kodnumret vid beställning. Tjurar är ej avkommeprövade.

Namn:	Kod nr	Stb nr	Far:	Mf:	Mjölk Min	Juvern	Spena	Golv-avst.	Färg	Lynne	Kalvstorlek
Grupp 1											
165 Leo	7-556	6677	10 Smith	158 Fare	95	+	K	M	M	M	Norm mot små
1 Hubert	7-552	6680	6720 Jovial	708 Bill	88	M	L	M	+	+	
156 Zonat	7-543	6681	9 Zober	723 Figer	83	M+	M	M	-	M	Norm mot stor
181 Idear	7-563	6691	38 Desing	9 Zober	83	M	M	+	+	M	
162 Linus	7-567	6694	10 Smith	37-13581-133	99						
3 Peter	7-592	6871	29 Ise	6732 Snäpp	87	M	M	M	+	M	Norm mot stor
70 Rosen av t	7-597	20002	733 Gandi	741 Finell	82	M		M-	M	M+	Norm mot små
32 Goding	7-707	20009	733 Gandi	6718 Joar	94	M	M	M	M	+	
201 Driv	7-766	20071	181 Idear	163 Fjänne	M	M			M	+	Norm mot små
9150 Tor	7-761	24000	9007 Lano	9004 Selo	M	M	M	M	M	M	
9151 Loke	7-762	24001	9010 Öst-Tor	9008 Koro					M		
7261 Loket	7-815	20138	9151 Loke	6776 Lippo							
Grupp 2											
164 Lim	7-566	6695	83 Rim	158 Fare	97	+	M		M		
30 Herman	7-703	20005	34 Lysing	6715 Lage	M				M		
1002 Manitou	7-714	20029	6715 Lage	940 Hompen	99			+		M	
2 Gusten	7-721	20011	158 Hink	6742 Harg	97	M	M	M+	M	M+	
234 Sprint	7-738	20024	302 Misse	159 Silenar	97	+	M	M	-	++	Norm mot små
1080 Major	7-724	20033	127 Desir	940 Hompen	108	M	L	M	M	M	Norm mot stor
1095 Flise	7-744	20045	302 Misse	65 Lur	M+	M	M	M+	M	M	
85 Loke	7-746	20046	75 Lör	6715 Lage	M+	M					
2076 Svix	7-745	20048	39 Dixon	726 Basker	M	M	M	M+	M	+	
1006 Glunt	7-743	20050	6758 Bula	940 Hompen	107	M	M	M+	M	+	
7266 Wiktor	7-817	20141	6746 Hompes	943 Bass					M		
1110 V. Gose	7-818	20140	727 Drill	1003 Lilloxen							
1239 Dagobel	7-826	20149	234 Sprint	53 Guldus					M-		
273 Harlie	7-828	20151	6841 Hasse	1080 Major							
2223 Glader	7-833	20153	6845 Baba	234 Sprint					M	M+	
Grupp 3											
57 Hinder	7-561	6699	155 Levi	940 Hompen	92	M	M	M	M	+	
178 Terrin	7-598	6714	145 Tessar	743 Bisko	90	M+	M	M	-	+	
40 Pelle	7-596	20001	6748 Bör	786 Maro	105	M+	M	M+	M	M	Norm mot stor
2000 Maraton	7-704	20006	710 Agaton	786 Maro	93	M+	M	M	+	M	
208 Monograt	7-702	20026	9005 Mono	85 Nalle	100	M-		M	M		
2027 Drutten	7-725	20035	6763 Svartus	17 Rino	97				M		
7114 Gubben	7-740	20039	27 Gunde	791 Karat	97	M	M	M-	M	+	
1102 Fagott	7-739	20044	4 Totte av K.	155 Levi	101	M	M	M+	M		
4175 Triss	7-778	20073	178 Terrin	708 Bill					M		
2087 Boss	7-781	20075	6 Hoss	786 Maro	M-	M	K	M	+	M	
135 Stig	7-795	20110	44 Fagerman	708 Bill	M+	M	M	M	M		
1202 Rist	7-805	20124	1159 Elon	41 Duvolen	M+	M		M+	M	M	
7230 Don-Jua	7-806	20125	41 Lyster	1088 Flimmer	M	M	K	M+	M	M	Norm mot små
550 Fridolf	7-808	20126	57 Filur	157 Lirken							
2192 Ris-Otto	7-816	20139	43 Rise	17 Rino					M	M	Norm mot små
143 Frej	7-827	20150	6738 Mast	157 Lirken							
7312 Fisse	7-834	20152	6780 Mise	41 Duvolen							

Aktuella semintjurar från Svensk Avel

Till gängliga och godkända fjällrastjurar från Svensk Avel.

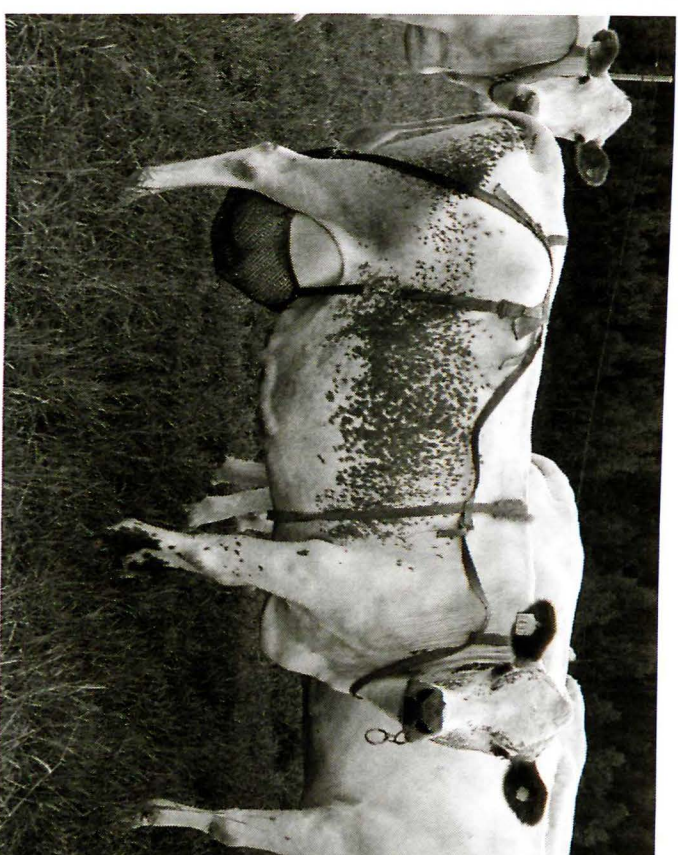
Nu har vi gjort en ny lista över Svensk Avels tjurar som är avkommebedömda. Här har vi tagit med all den viktigaste datan om tjurarna.

Namn:	Gr:	Kodnr:	Stamb.	Far:	Mf:	Eff.d	Min	Mjolk	F%	P%	Dotter fert.	Kf	Kmf	Mast-res	Övr. sjukd.	Ö-tal	Ant, bed	Kors Höjd	Ben	Juver	Spenn-längd	Lynne	Mjolk barhet	Tjur-index
6769 Delta	1	6-6769	96769	38 Desing	786 Maro	31	97	101	95	97	113	108	101	94	78	103	30	86	94	95	94	112	111	-7
6840 Gunde	1	3-6840	96840	739 Gute	165 Leo	24	94	93	102	101	95	111	88	99	100	100	22	106	97	97	100	102	97	-9
6742 Harg	2	6-6742	96742	729 Homeros	726 Basker	83	100	98	102	103	94	109	77	104	100	81	38	92	100	102	115	97	95	-1
6746 Hompest	2	6-6746	96746	940 Hompen	726 Basker	45	100	102	94	98	100	90	96	105	86	102	31	97	79	119	95	97	107	-1
6759 Bam	2	6-6759	96759	943 Bass	786 Maro	65	99	102	97	97	93	102	94	114	107	105	41	95	82	100	87	97	107	-3
6787 Laro	2	6-6787	96787	6715 Lage	786 Maro	50	102	98	109	104	115	110	114	104	88	109	46	88	105	95	98	107	92	8
6801 Bude	2	3-6801	96801	6758 Bula	6768Deger	12	106	107	101	99	99	102	100	102	102	110	6	98	94	89	104	118	104	6
6837 Bamse	2	3-6837	96837	6759 Bam	940 Homp.	19	99	101	102	99	93	95	100	116	95	96	17	92	94	100	88	94	111	-3
6838 Lars	2	3-6838	96838	6787 Laro	6748 Bör	31	96	94	106	102	109	108	115	109	99	103	25	85	100	100	101	102	92	1
6839 Hadar	2	3-6839	96839	6742 Harg	6759 Bam	18	108	106	102	102	95	100	91	101	98	87	12	95	100	104	105	94	95	7
6841 Hasse	2	3-6841	96841	6742 Harg	940 Homp.	16	97	95	103	102	97	95	91	103	98	77	10	92	92	102	111	97	100	-9
6738 Mast	3	6-6738	86738	786 Maro	723 Figer	63	94	92	105	103	108	103	80	108	93	100	41	86	105	108	88	102	88	-9
6777 Makro	3	6-6777	96777	6724 Mikro	786 Maro	47	106	106	96	99	101	92	112	84	105	97	24	103	84	100	113	94	85	3
6780 Mise	3	6-6780	96780	6724 Mikro	786 Maro	37	106	103	98	102	101	89	119	85	88	93	36	104	112	89	95	110	85	1

Ungtjurar och väntetjurar från Svensk Avel

Denna lista utgörs av de nya ungtjurarna som vi rekommenderar att ni använder i så stor utsträckning som möjligt. Väntetjurarna är de tjurar som gått ut i tillräckligt stort antal doser (c:a 500 st) och som i väntan på sin avkommeprövning är så kallade väntetjurar.

Namn:	Grupp:	Kod nr:	Sib nr:	Far:	Mf:
6869 Marieberg	1	3-6869	SvFj 96869	Solberg	161 Smille
6860 From	2	3-6860	SvFj 96860	6765 Homa	6742 Harg
6862 Baltazar	2	3-6862	SvFj 96862	6702 Bazar	234 Sprint
6864 Vidio	3	3-6864	SvFj 96864	120 Viss	40 Pelle
6865 General	3	3-6865	SvFj 96865	6780Mise	40 Pelle
Väntetjurar					
6847 Lewis	1	3-6847	SKB 96847	46 Lester	161 Smille
6851 Gus	1	3-6851	SvFj 96851	6840 Gunde	161 Smille
6845 Baba	2	3-6845	SKB 96845	6759 Bam	729 Homeros
6854 Josef	2	3-6854	SvFj 96854	6758 Bula	6746 Hompest
6856 Fred	2	3-6856	SvFj 96856	6787 Laro	6758 Bula
6858 Rille	2	3-6858	SvFj 96858	147 Riss	164 Lim
6861 Dacke	2	3-6861	SvFj 96861	6715 Lage	53 Gullidus
6848 Birk	3	3-6848	SKB 96848	708 Bill	41 Duvolet
6849 Aragorn	3	3-6849	SKB 96849	710 Agaton	6748 Bör
6850 Röde Orm	3	3-6850	SKB 96850	6777 Makro	41 Duvolet

432 Hilja, mor till 1283 Gåndalf. Foto: Robert Nilsson

Ny fjällnära tjur

15 Link SvFj 24713

Kod nr 7-850

Foto: Thorwald Berglund

Född 050222 på hos Väst kuststiftelsen. Ägare vid tiden för samling Martina Bremer, Färjestaden
Exteriörbeskrivning vid 32 mån. ålder
Mankhöjd 123 cm, korshöjd 120 cm, bröstomfång 205 cm. Bem 83 Kropp 79 Helhet 80

50% Klövsjö, 25% Lillhärjåbygget, 25% Funäsdalen

Mor: 2 Sulami f. 1989	MM: från Klövsjö	MMM:
	MF: från Klövsjö	MMF:
Far: 6 Gumpe f. 010610	FM: 110 Stjärna f. 940101	MFM:
		MFF:
	FF: 39 Lubbe f. 990712	FMM:
		FMF: Lillhärjåbyggets Maro
		FFM: 13 Lycka, f. 1999
		FFF: Rudolf, f. 1997

Fjällkor och omläggning till ekologisk mjölkproduktion

Bete – en av fjällkons starka sidor. 551 Dura (6758 Bula -156 Linton) hos Håkan Andersson

Inledning

Fjällkon är intressant i ekologisk produktion med tanke på rasens höga förmåga att omvandla grovfoder till mjölk. Vidare är erfarenheten att fjällkor är opportunisterna när betessäsongen sätter in. I besättningar med blandade raser ses oftast en fjällko i spetsen när nya betesarealer introduceras. Djurens hårdighet och förmåga till lätta kalvningar är vidare i linje med filosofin inom ekologisk djurhållning. Brist på ekologisk mjölk i Sverige medför att det är upplagt att antalet ekologiska fjällkor ökar! Pristillägget på ekologisk mjölk är nu på en historisk hög nivå vilket gör att lönsamheten har förbättrats i ekologisk mjölkproduktion baserad på ett högt grovfoderintag!

Fjällkon väger mellan 350 kg till 450 kg och de stora raserna ligger i intervallet 550 kg till 650 kg. Kons konsumtion av foder har starkt samband med kroppsvikten och den dagliga ts-intaget ligger emellan 3-4 % av kroppsvikten. I denna artikel är det antaget att fjällkon äter ca 2/3-delar av den fodermängd som kor av stor ras konsumerar.

Gårdens förutsättningar viktiga

Vid omläggning till ekologisk mjölkproduktion är arealtillgången och arrondering den enskilda viktigaste faktorn för om det är en intressant strategi för företaget. Här nedanför följer några viktiga förutsättningar för en omläggning:

- Bra arealtillgång, minst 0,7 ha åkermark per ko inkl. rekrytering, helst omkring 1,2 ha per ko inkl. rekrytering.
- Stort intresse för vallodling och betesdrift och ser möjligheter med en grovfoderdominerad foderstat
- Uppbundna kor är tillåten om de har tillgång till utevistelse i 2 månader ut över den lagstadgade betesperioden eller regelbunden rastning året om. Från 2010 får högst 45 kor finnas i en uppbunden ekologisk besättning och djuren måste rastas minst 2 gånger i veckan under stallperioden.
- Ungdjur måste hållas i lösdrift upp till 20 månaders ålder. Det är tillåtet att träna djuren vid uppbundning under 3 månader
- Möjlighet att lagra och handtera foderspannmål på gården ger stora fördelar i försörjningen av ekologiskt kraftfoder
- Fokus på foderpris och totalekonomi i mjölkföretaget

Den ekologiska foderstaten

I ekologisk mjölkproduktion är klövergräsenilaget stommen i foderstaten under vinterhalvåret. Hög kvalitet på vallfodret uppnås genom att vallarna inte är för gamla och har lagom baljväxtandel samt skördas i rätt tid. Vallfodret kompletteras med helsäd, majsensilage och kraftfoder. Hög grovfoderandel och krav om minst 60 % grovfoder i foderstaten innebär att kraftfodernivån högst blir 6-7 kg.

I ekologisk mjölkproduktion är det viktigt att kunde blanda olika grovfoderkvaliteter för att balansera fiber- och proteintillgång. Förstaskörden på vällen ger ofta en hög energiinnehåll, andraskörden ger mest fiber och tredjaskörden innehåller mycket råprotein. Ensilagemajs och helsäd är en stor tillgång för att balansera foderstaten när man har mycket klöver i vallarna, vilket oftast är fallet på eko-gårdar under slutet av växtsäsongen. Baljväxterna ökar konsumtionen och är en viktig proteinkälla i den ekologiska foderstaten. Att blanda foder kan göras på många olika sätt. I den enklaste formen skiftar man mellan ensilagepartier morgon och kväll. Investering i en extra upprullare kan vara en mycket lönsam investering för att kunde hålla två typer av ensilage i gång samtidigt. En begagnad mixervagn kan vara en möjlighet, men då måste besättningen upp på mera än 30 kor för att det skall fungera och investeringen skall kunde bära sig.

Foder- och arealbehov

Utfodringsrådgivningen har varit centrerad omkring hur man kan uppfylla normerna för energi- och proteinförsörjningen av den högvastande kon. I praktisk produktion är ett helhetsperspektiv på foderförsörjningen dock minst lika motiverat. Vid en hög självförsörjning är arealbehov och i förlängningen produktion av mjölk per hektar det som avgör ekonomin. Tabell 1 visar variationen i foder mängder per årsko inklusive rekrytering (mjölkproduktionsenhet, MPE) vid uppskattning av foderbehov vid självförsörjning på gårdsnivå i en fjällkobesättning. Mängderna skall ses som grova riktlinjer för planeringen

Tabell 1. Årsbehov av foder per årsko inklusive rekrytering (MPE) och prioritering i ekologisk mjölkproduktion

	Mängd foder/MPE	Prioritering
Grovfoder (vallfoder, helsäd)	3000 – 4000 kg ts	1
Bete (mjölkkor)	700 – 1500 kg ts	1
Spannmål	700 – 1200 kg	2
Trindsäd	200 – 400 kg	3
Rapsfrö	150 – 300 kg	3

Grovfoderförsörjning i form av vallfoder och bete är i högsta prioritet sedan spannmål, därefter trindsäd eller raps. Tabell 2 visar arealbehovet av åkermark per MPE vid satsning på 100 % självförsörjning på gårdsnivå. För gården med 10 mjölkkor innebär det en grovfoderareal inklusive bete på 8 - 10 ha. Denna areal måste minst finnas på gården för att grovfoderförsörjningen är tryggad och en bra riktmarka är att planera för en grovfoderareal inkl. bete på 0,8 - 1,0 ha per fjällko inkl. ungdjur. Övriga grödor kan odlas på gården men är också möjliga att köpa på öppna marknaden eller genom samarbete med en växtodlingsgård. Höstraps passar bra efter vallbrott. Flera mjölkproducenter prioriterar rapsodling fram för spannmålsodling i södra Sverige. Man kan diskutera om lantbrukaren med fjällkor skall satsa på trindsäd och raps, fjällkon mjölkar bra på spannmål och bra vallfoder. Har man en fjällko som har potentialen att mjölka upp mot 8000 kg måste hon emellertid ha tillgång till ett koncentrerat proteinfoder i tidig laktation.

Tabell 2. Arealbehov av foder per årsko inklusive rekrytering (MPE)

	Arealbehov/MPE
Grovfoder (vallfoder, helsäd)	0,50 – 0,70 ha
Bete (mjölkkor)	0,20 – 0,30 ha
Spannmål	0,20 – 0,40 ha
Trindsäd	0,10 – 0,20 ha
Raps	0,10 – 0,20 ha
Summa	1,10 – 1,80 ha

Omläggingsstrategi

Omläggningstiden av mjölkföretaget till ekologisk produktion kan variera mellan 1 till 2,5 år beroende på gårdens förutsättningar. En snabb omläggning är möjlig om gården är villig att köpa in en del KRAV-godkänt foder under omläggingsåret och när ladugården är möjlig att godkänna utan större

ombyggnation. Längre omläggningstid är att föredra om man vill utnyttja gårdens eget foder fullt ut under karensperioden och när större förändringar av stallarna krävs, exempelvis vid ombyggnad av system med spaltboxar.

Omläggingsplanering är lite besvärligt då fodret från den egna karensodlingen räknas som 80 % ekologisk 2008 och 60 % ekologisk från 2009. Det innebär att man måste ha en noga planering av utfodringen under omläggningstiden. Vidare finns det möjlighet för att eventuella naturbetesmarkar på gården kan godkännas direkt utan karens om arealerna har varit med i miljöstödsprogrammet. Sammantaget behöver man i dessa frågor ta hjälp av en rådgivare och även kontakta certifieringsföretag i god tid (exempelvis Arenea eller SMAK) för att bestämma träff och få första informationsutbytet.

Ekonomi

EKO-tillägget för ekologisk mjölk ligger nu (januari 2008) i intervallet 70 öre till 130 öre per kg mjölk i Sverige och alla mejeriföretag har brist på EKO-mjölk.

I ekologisk mjölkproduktion med fjällkor är en leverans på 5700 kg mjölk per ko ett bra budgetmål. Kalvarna skall ha helmjolk och de konsumerar ca 300 kg per kalv, vilket innebär en avkastning i kokontrollen på 6000 kg per ko.

Merintäkterna ligger på två poster:

Merbetaling mjölk på 95 öre per kg (Skånemerjerier) =	5400 kr
Miljöstöd för ekologisk djurhållning =	1600 kr
Samlad blir det	7000 kr per ko

Med en grundpris på 3,50 kr/kg konventionell mjölk svarar det till att de konventionella korna måste producera ca 2000 kg mera mjölk för att uppnå samma intjäning. Sedan skall de konventionella korna fodras för dessa 2 ton mjölk men å andra sidan är det ekologiska kraftfodret dyrare. Täckningsbidragsskalkyler visar dock att de samlade foderkostnader inte är högre i ekologisk produktion än i konventionell.

Höga foderpriser på kraftfoder innebär att grovfoderdominerade foderstater ökar i konkurrenskraft. Merpriset på EKO-mjölken innebär att en sänkning av avkastningen med en grovfoderdominerad foderstat kan vara minst lika lönsamt som en hög produktionsnivå baserad på höga kraftfodergivor. Har man tankar om att mjölkproduktion huvudsakligen skall baseras på grovfoder av bra kvalitet är steget över till ekologisk produktion inte långt. Och fjällkon är välanpassad för denna produktionsgren!

Forfattare: Niels Andresen HIR-EKO, HS-Kristianstad Fotograf: Niels Andresen

Klövergräsvalen – stommen i ekologisk mjölkproduktion

Molnen skingras

- fjällrasens historia dokumenterad

Jag minns min barndoms semesterresor med föräldrar och syskon från Östergötland till Norrland under mitten av 1940-talet. Målet var byn Ankarvattnet i nordvästra Jämtland. Min minnesbild allteftersom landskapet gled förbi utanför tågönster och bilruta var de välhållna gårdarna med som regel vita fjällkor betande på vägkanterna eller inägorna. 10 år senare återvände jag till Norrland för militärtjänst på K 4 i Umeå. Bilden med gårdar och vita kor var densamma i kustlandet. Vi red ofta genom Umeå lantmannaskola till regementets övningsområde. Här kunde ögat fröjdas åt en större besättning präktiga fjällkor, som får ett eget kapitel i Robert Nilssons nyutkomna bok "Fjällkon - historik, avel framtid".

Åtskilliga år senare återvänder jag till "mitt Norrland". Men jag kände inte igen mig. Stora kalhyggen. De små välhållna gårdarna var övergivna. Uthusen förfallna. Slyet hade gjort sitt intåg på inägan. Boningshuset hölls i stånd för semester och älgjakt. Och de vita korna var borta.

Jo, här och var fanns det förstås. Men inte de ensartade vita fjällkorna. Nu var det kor med olika färger. Med eller utan horn. Inslaget av Jersey och Svensk Lågland var omisskänligt. Jag kände mig besviken. Vad hade man gjort med mitt natursköna Norrland, som jag lärt mig uppskatta så? - Förändringens vindar, skogsbrukets mekanisering, som gav färre vinterarbeten? Flykten från landsbygden, avstånden, nya generationer? Allt detta, som gjort sig mera kännbart i Norrland än längre söderut.

Åter till fjällkorna

I början av 1970-talet kunde jag köpa en liten gård på Hallandsåsen på bekvämt avstånd från hemmet i Helsingborg. Det blev familjens andningshål under helger och semestrar. Och det blev nu mitt tillhåll som pensionär. Här kunde jag återknyta kontakten med fjällkorna. Med två kvigor som utgångsläge har en liten besättning vuxit fram.

Främst genom Fjällrasföreningens egen tidning men även genom tillgänglig litteratur kom jag mer och mer in i fjällrasens historia och dess aktuella situation. Det kom ett brev från byrådirektören Kurt Graaf. Det gällde inventering av kvarvarande fjällkor. Man hittade 300 individer som ansågs vara renrasiga nog. Så började sagan om restaureringen av denna

gamla lantras, som en gång var en av förutsättningarna för folkhushållningen norr om Dalälven och som nu var på god väg att försvinna.

Robert Nilssons magnifika verk "Fjällkon - historik, avel, framtid" väller fram och välter undan allt som skymt insikten om rasens storhet och dess dramatiska historia fram till våra dagar. Hur ett ambitiöst målinriktat avelsarbete, som startades efter kunglig förordning för mer än 100 år sedan, praktiskt taget kom att plottras bort. Hur korsningsavelns förespråkare fick övertaget. Hur kulliga raser slogs samman till Svensk Kullig Boskap (SKB) 1938. Och sist men inte minst hur några framsynta män i Patrik Gyllenhammar, Robert Nilsson, Joachim Gustavsson m. fl. satte ner foten och började det mödosamma arbetet att på nytt bygga upp fjällrasen och rädda dess unika och värdefulla arvs massa.

Avsikten med dessa rader är inte att recensera boken. Alla medlemmar har fått sitt exemplar, och medlemsavgiften är därmed återgåldad med råge. Var och en kan nu läsa om tjur- och kofamiljer, AC-gårdar och den historia, som döljer sig bakom kossorna i ladugården. - Tag dig tid. Man plöjer inte igenom boken på några kvällar.

För Robert Nilsson är den här boken hans livsverk. Tankarna går till jämförelsen med en akademisk avhandling, väl så god som någon, att försvaras vid lämplig institution vid något lämpligt universitet.

Robert Nilsson, Fjällrasföreningen och våra fjällkor är att gratulera till detta värdefulla dokument. Molnen har skingrats.

Jan Carlsson

Jag kan inte frigöra mig från en viss dragning till den vita kostymen, då en enhellig färg bidrar till att konstituera rasen (jfr. Jersey, Rödkulla m. fl.). Men jag böjer mig för sakkunskapen. En morgon våren 2006 överraskades jag av en helsvart kalv i gödselrännan. Hon var bevisligen efter kon 114 Stjärna (Sv Fj 25144, färg: V9 stp) och tjuren 7243 Nalle af Görshorva (Sv Fj 20123, färg: V5 rtpS). Hon kommer att stanna i besättningen och väntas kalva fram på försommaren.

Beundransvärt bärkraftiga B-kor!

Under denna något kryptiska rubrik döljer sig en artikel om en av fjällrasens mer betydelsefulla kolinjer. Vi har tänkt att redovisa en kofamilj per tidning ett tag framåt som en sorts serie. Denna gång blir det B-linjen från Nils Johansson / Hjalmar Viklund, Flarken eftersom vi i detta nummer har med en presentation på en ny tjur med fädernet ur denna linje.

Hjalmar Viklund med hustru 1998.

Denna kolinje finns omnämnd i fjällrasboken men kunde av utrymmesskäl där inte bli så utförligt redovisad som jag hade velat, varför vi tar skadan igen i detta nummer av fjällkon.

Som det skrivs i boken så kom linjen till Nils Johansson via köp av en kviga född 1916 som sen stambokfördes som Boa R4352. Via dottern Beda R8010 som är första ko i stamträdet så är hon upphovet till linjen. Nils Johansson hade bara 5 kor varför lagårn snart blev full med B-kor och när dessa dessutom blev hållbara så blev det snart livdjur till salu ur den och flera av de namnkunniga Flarkenbönderna köpte B-djur till sina besättningar och den ökades ut vart efter.

Eftersom dom hade en förvånansvärt stark nedärvning av sin höga fetthalt i mjölken så blev dom ofta tjurmodrar dit dom kom och det stambokfördes tjurar ur B-linjen födda i flera olika besättningar mest varje år med början på 30talet. Mest frekvent finns dessa kor naturligtvis idag kvar i 49 Bolle och 743 Bisko som är de två fjällrastjurar som det finns fryst sperma kvar efter vars modernerna direkt stammar ur B-linjen. Men den finns faktiskt förbluffande ofta lite varstans i härstamningarna de äldre tjurarna sett mot dess storlek.

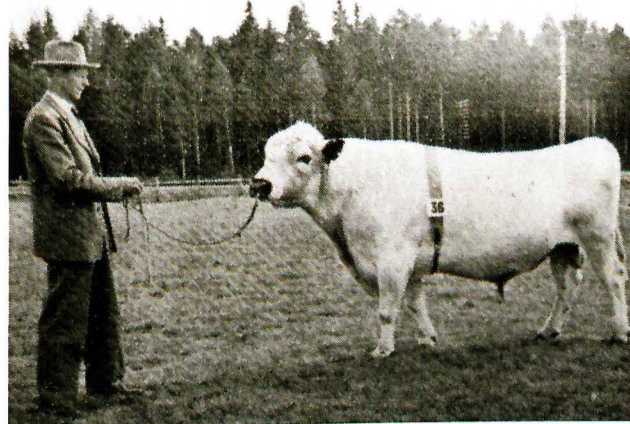
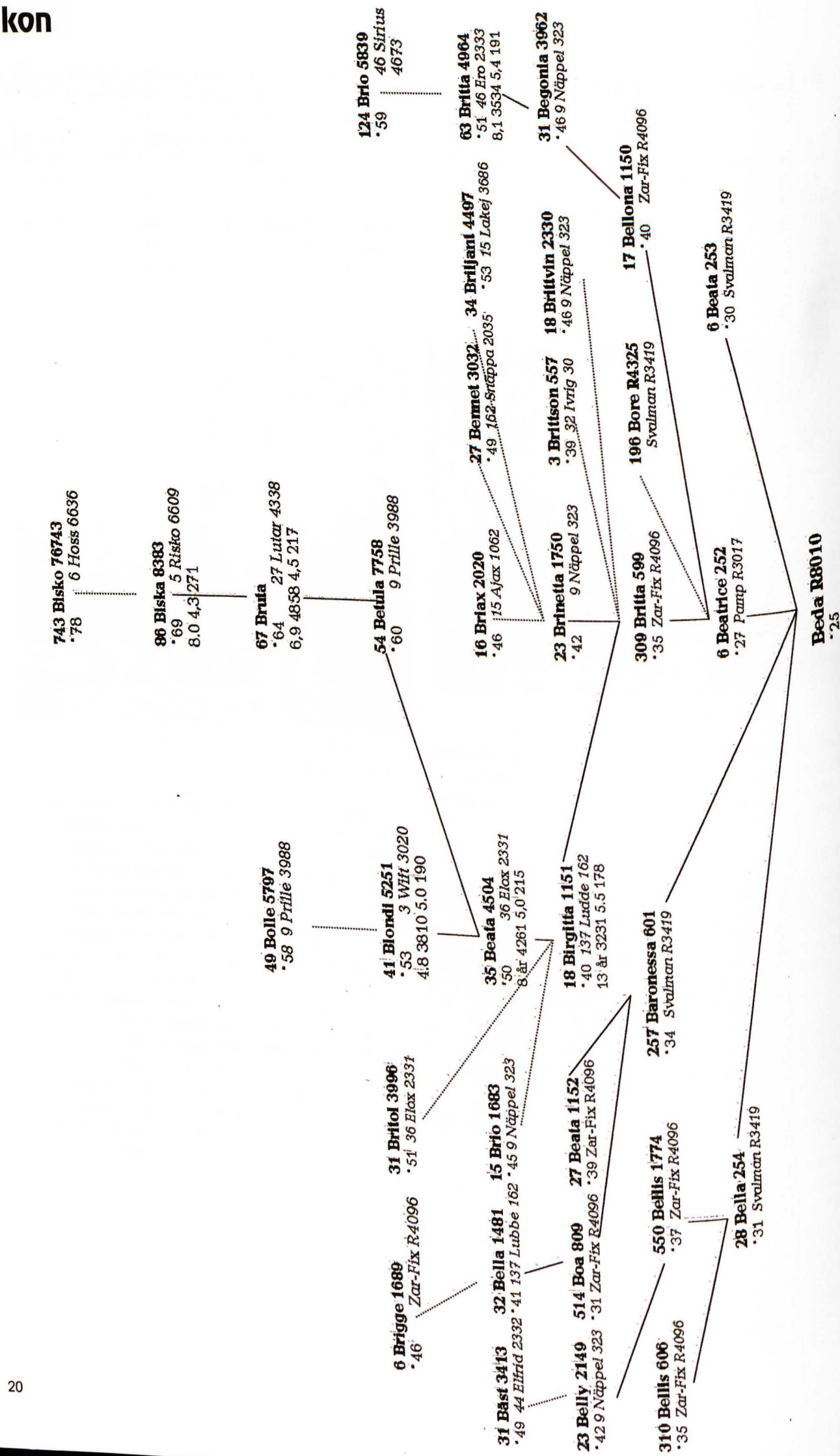
En av tjurarna som har en god dos B-kor i stammen är 1 Holar SKB 6550 som vi har som farfar till 786 Maro och som fader till 44 Fagerman. Holars morfar 124 Brio SKB5839 hade sin mor ur B-linjen och dessutom sin farfar 31 Bäst. Som ni ser på stamträdet så är Brio och Bäst komna ur var sin gren av stamträdet så släktskapet är inte så stort att det ger någon inavelsgrad att beräkna. Holars fader 148 Tess hade även sin morfar 3 Brittson SKB557 ur B-linjen så den kommer in ytterligare en gång i stammen på Holar.

S. O. Lindberg, Burträsk, skall ut och motionera föreningstjuren 31 Bäst SKB 3413

Ett sätt att beräkna en viss kofamiljs betydelse för en ras är att se hur många tjurfäder som den producerat eftersom det är det sätt som en viss ko eller viss modernelinje väger tyngst i aveln. En ko som producerar söner till avel dyker ju upp i fler härstamningar än en ko som "bara" fått döttrar. Om man räknar efter antalet tjurfäder inom fjällrasaveln sen man började stamboksföra den under SKB 1938 fram till man bytte nummerserie 1973 så är 1133 olika tjurar använda som tjurfäder. Av dessa är inte mindre än 41 sprungna ur B-linjen alltså nästan 4 procent. Det kanske inte låter mycket men måste anses som remarkabelt många. Om man dessutom betänker att hälften av tjurfäderna ur B-linjen är födda i ursprungsbesättningens 5kor stora ladugård så är det en otrolig utväxling i betydelsevikt sett till antalet kor och antalet tjurfäder.

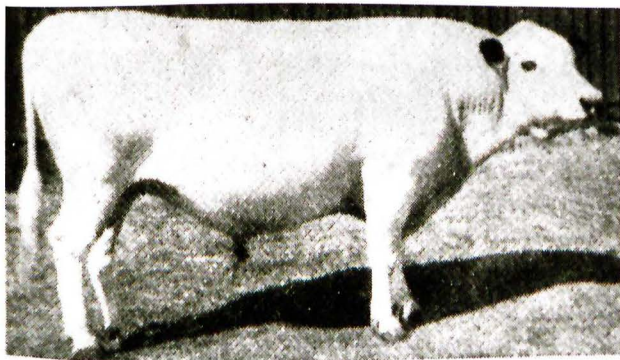
Dessa 41 tjurfäder producerade sen i sin tur 326 stamboksförda tjurar vilket motsvarar mer än 5% av det totala antalet stamboksförda fjällrastjurar under tiden 1938-1973. Så i praktiken hade var 20de stamboksförd fjälltjur en ko ur B-linjen som farmor. I sanning ett imponerande resultat på ett kvigköp under första världskriget.

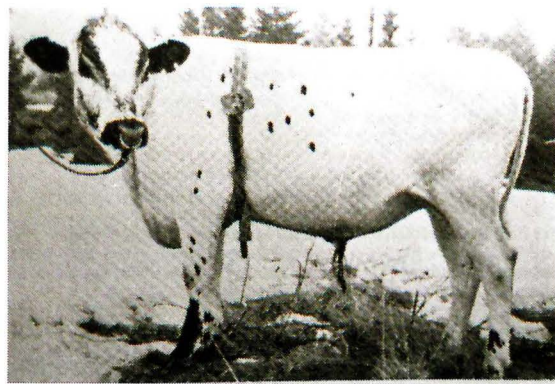
15 Brio SKB 1683

49 Bolle som vi nu använt som tjurfader via sonen 1271 Rolle är en tjur som vi inte vet mycket om annat än att han var bedömd med F-tal 104 på 63 döttrar och gick till slakt 9 november 1966 samma dag som Solberg SKB6164 som vi nu har ungtjuren Marieberg efter. Det gör att Bolle och Solberg är bland de första tjurarna som man frös och lagrade in sperma efter. Så det var på ett hår att det inte funnits något kvar efter dom. Bolles mor, MM och MMM hade alla en fetthalt i mjölken på 5% eller mer vilket ju var signumet för B-korna. Men den siste tjuren ur B-linjen 743 Bisko som såldes in på semin sommaren 1978 hade en mamma 86 Biska som bröt mot den traditionen i det att hon hade bara 4,3% fetthalt. Men å andra sidan hade hon ett 8:a årigt medel på 6230kg mjölk vilket var det högsta snitt som någon B-ko kom upp i. Året efter, 1979 på sensommaren gick nästan alla kor till slakt och korna försvann från gården. Men B-korna kommer aldrig att försvinna från fjällrasen i den är dom en del för all framtid oavsett var dom står!

Som kommentar till stamträdet kan sägas att i det ingår de tjurar ur B-linjen som haft mer än 10 stamboksförda söner och de i texten omnämnda 124 Brio, 49 Bolle samt 743 Bisko samt 39 Britol som är morfar till 39 Dixon som vi använt som tjurfader till tre Alebäckstjurar. Samt inte minst viktigt korna som binder ihop dem härstammings-mässigt. Det får alltså påpekas att det funnits betydligt fler kor och tjurar att sätta in i stamträdet men av utrymmesskal får vi nöja oss med dessa.

3 Britton SKB 5557

35 Brikej från Hjalmar Viklund, Flarken

Lite av varje:

Fjällnära information

I mellandagarna skickades en årsrapportsblankett ut till alla kända ägare och fd ägare av fjällnära djur. Vi har idag (17/2) fått tillbaka 47 rapporter. Jättebra! Tack alla ni!

I 42 besättningar fanns 20071231 sammanlagt 179 kor, 71 kvigor, 26 avelstjurar och 26 övriga handjur. Vi har ännu inte kontrollerat härstamningen på alla rapporterade djur, så alla är kanske inte godkända som fjällnära.

Av 123 födda kalvar var 91 efter gammaldags tjurbetäckning. 7 komplicerade kalvningar (6 dog) är rapporterade varav tre i samma besättning (kastning på bete).

6 besättningar maskinmjölkar, 19 handmjölkar. Några få besättningar ger sina djur fodertillskott under betesperioden.

Vi återkommer med en mer detaljerad information när de sista rapporterna inkommit.

Fjällnära kommittén

Medlemsinbetalningar

Har du glömt skriva namnet på inbetalningskortet? Vi har fått in 2 inbetalningar från den 12/2 som saknar avsändare.

OM du betalade in medlemsavgiften just den dagen, hör av dig till kassören. Tala också om hur många djur du noterat.

Vidare har vi en som betalats in den 13/2 och vars personnummer slutar på 8561 (född i Västerbotten). Här saknar vi också namnet.

Diplom för hög livstids-avkastning!

Svensk fjällrasavel vill försöka stimulera och sporra medlemmarna att vara rädda om och sträva mot hållbara kor, varför vi beslutat att inrätta en serie diplom för hög livstids-avkastning. Det blir tre olika diplom för tre olika nivåer på avkastning:

Diplom C - Kon ska ha mjölkat sammanlagt 3500 kg smörfett och protein.

Diplom B - Kon ska ha mjölkat sammanlagt 5000 kg smörfett och protein.

Diplom A - Kon ska ha mjölkat sammanlagt 6500 kg smörfett och protein.

För att vara berättigade till diplomerna finns det några punkter som ska vara uppfyllda:

- * Djurägaren ska vara medlem i Svensk Fjällrasavel.
- * Kon ska ha varit berättigad till Mutro-stöd för Fjällras,
- * Kon ska naturligtvis varit ansluten till kokontrollen.

Anmäl kon nu!

När ovanstående kriterier är uppfyllda så meddelar djurägaren till Svensk Fjällrasavel när kon gått till slakt och fullständig livstidsproduktion finns. Diplomet utdelas på föreningens stämma eller skickas till djurägaren om denne är förhindrad att närvara vid stämman. OBS! Du som har en ko som uppfyller ovanstående ombedes att redan nu höra av Dig till föreningens expedition c/o Kristina Torén. Se adress på sid 4. Diplomen kommer att delas ut på stämman i sommar.

OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS!

Har du använt egen tjur?

Kom ihåg att den måste vara inrapporterad som godkänd avelstjur till Jordbruksverket.

Vän dig till Robert Nilsson för hjälp med intyg.

KALLELSE TILL ÅRSSTÄMMAN Den 31/7-2/8 2008

Årsmötet i år är i Uppland det kommer att hållas på Bredsands Vandrarhem 4,5 km utanför Enköping under tiden den 31 juli till 2 augusti.

Preliminärt program:

Samling på torsdag eftermiddag den 31/7.
Information från föreningen
Middag
Gårdsbesök på getgård

Fredag 1/8:
Frukost
Studiebesök hos Anders & Göran i Vänge.
Tillbaka till Mona & Ivan med lunch vid Mälarens strand. Efter lunchen tittar vi på Mona & Ivans djur.
Middag med underhållning.
Föreläsare från SLU

Lördag 2/8:
Frukost
Årsmöte
Lunch och avslutning

Välkomna!

Sista anmälningdag 30/6 !!

**Anmälan och information:
Mona Loberg & Ivan Eriksson. 0171-830 35
EXP. Kristina Torén. 08/656 88 09, 070-303 13 36**

Stort Grattis

i efterskott till vår
ordförande
Håkan Andersson
50 år
4/3 2008!

Livdjursförmedling

Information

Hej alla kovänner!

Om jag inte svarar på telefontiden så lämna alltid ett meddelande så hör jag av mig så fort det går.
Vi har också förmedling på vår hemsida:
www.fjallko.se Där får ni annonsera själva

Mårten

Livdjursförmedlare:
Mårten Dahlberg
Tel: 0612-532 67
Fax: 0612-531 07
Telefontid: Måndagar 12-13.00

OBS! OBS!

- Leukos och BVD prov ska tas 1 gång/år. BVD
- provet (friförklaringen) får vara högst 3 månader
- gammalt vid livdjursförsäljning. För dem som är
- mjölkleverantörer sker detta automatiskt via tank-
- provtagning. Övriga måste kontakta sin Husdjurs-
- förening för anslutning/provtagning.

Till salu:

Tjur, född 071106
F. 781 Bass, MF: 761 Tor, MMF: 6776 Lippo
Solveig Johansson, Småland, tel: 070-360 61 03

Ungdjur till salu
från kalvar till dräktiga kvigor
Sten-Erik Eriksson, tel: 0913-210 43

Amko till salu
tel: 0304-446 25, 0737-75 45 39

Fjolårskvigor o tjurar (fjällnära) efter 55 Leo o 15
Link intresserad ring Martina, tel: 0708-37 34 55
(Öland)

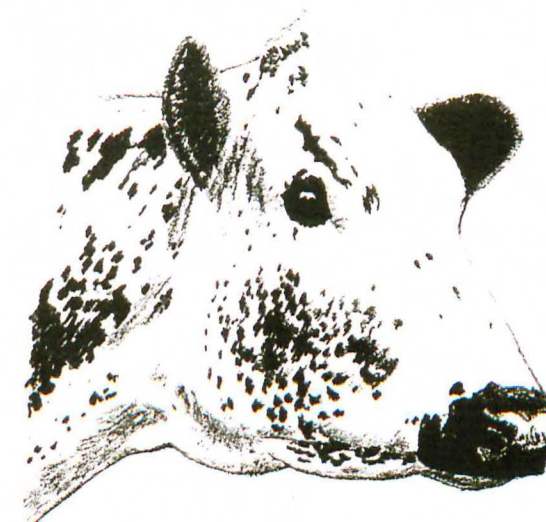
Tjur född 070612
Eleanor Edlund, tel: 0662-230 12

1 st dräktig fjällnära kviga
1 st obetäckt fjällnära kviga.
Crister Nilsson, Valdemarsvik
tel: 0730-71 21 10

Köpes:

15-20 mjölkkor
Kenneth Nyberg
tel: 0739-30 21 97

6 st mjölkkor
Hans de Waarde
tel: 0971-107 52

B-post Porto betalt

~~Avs: Svensk Fjällrasavel
c/o Kristina Tören
Stagneliusvägen 23 VI
112 59 Stockholm~~

Insändarbilder

1283 Gandalf bland damer hos Robert Nilsson, Svartlå, Boden. Foto: Emma Nilsson

Detta material har delvis
finansierats med EU-medel